

BŪVNICĪBAS PROCESA UZRAUDZĪBA

*Mg. iur., Mg. sc. ing. Ināra Ziemele,
Biznesa augstskolas Turība studiju programmas
“Juridiskā zinātne” doktorante, Rīga, Latvija*

Abstract

Almost six years have passed since Zolitūde tragedy and more than five years – since the new construction regulations have come into force, but the process of responsibility definition in construction is still topical. The supervision of construction process. requires checking.

The aim of paper is to summarize and analyse information about how supervision of the construction process works now and how it is going to change or is necessary to be to changed.

The methods of historical, teleological, systematic text condensation, analysis and comparative analysis of research, information analysis and summarising about how supervision of the construction process works now and how it is going to change or is necessary to be changed are used.

The main conclusion shows that the construction process norms of supervision should be laid down in a single normative act in order to avoid duplication and partial interpretation, because the normative acts contain contradictions between the norms of different legal force and also in one norm.

Keywords: responsibility in construction, supervision of the construction process, rights and obligations of building inspectors, competence of the building authority, administrative acts.

Ievads

Kopš Zolitūdes traģēdijas ir pagājuši gandrīz seši gadi, bet kopš jauno būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu spēkā stāšanās – vairāk nekā pieci gadi un atbildības definēšana būvniecībā joprojām ir nozīmīgs jautājums. Būvniecības procesa kontrolei nepieciešama šī procesa uzraudzība.

<http://dx.doi.org/10.17770/acj.v3i88.4380>

This journal is distributed with an international license:
Creative Commons Attribution 4.0 International License

Sagatavoti likumprojekti un normatīvo aktu grozījumu projekti, lai skaidri nošķirtu katra būvniecības procesa dalībnieka atbildību par konkrētu procesa posmu. Grozījumi normatīvajos aktos paredzēti arī attiecībā uz būvniecības kontroles procesu.

Darba mērķis ir esošā būvniecības kontroles procesa regulējuma apkopošana, kā arī izstrādāto grozījumu analīze.

Darbā izmantota vēsturiskā un teleoloģiskā metode, apskatot esošo regulējumu un plānotos grozījumus normatīvajos aktos, sistēmiskā, analītiskā un salīdzinošā metode, izpētot, analizējot un apkopojot publikācijas un judikatūru par darbā apskatītajiem jautājumiem un normatīvajos aktos reglamentēto būvniecības kontroli un regulējumā plānotajām vai nepieciešamajām izmaiņām.

Izvirzīto mērķu sasniegšanai darbā apskatīti izvirzīto pētāmo jautājumu reglamentējošie spēkā esošie normatīvie akti, cita tematam atbilstošā informācija, kas publicēta līdz 2019. gada 14. novembrim. Darbā veikta informācijas apkopošana, analīze un secinājumu izvirzīšana.

Būvniecības kontrole

Pēc Zolitūdes traģēdijas Saeimas izveidotā Parlamentārās izmeklēšanas komisija izvērtēja ikvienu potenciālo risku, kas varēja novest pie traģēdijas, apzināja sistēmiskās kļūdas un uzdeva valdībai tās novērst, bet netika radīts ilgtermiņa risinājums tam, kurš uzraudzīs to, vai ministrijas izpilda uzdoto un kā viņām sokas ar paveikto. Domnīca PROVIDUS katru gadu sekoja līdzi tam, kā darba uzdevumi tiek pildīti, cik ļoti valsts institūcijas ir ņēmušas vērā ieteikumus un kāds progress ir panākts. Gadu pēc traģēdijas PROVIDUS eksperti secināja, ka lielāko daļu uzdevumu institūcijas ir uzsākušas pildīt, tai skaitā, lai kontrolētu būvju drošību un plānotu plašāku sabiedrības izglītošanu par rīcību krīzes situācijās. Tomēr vēl daudz darāmā, lai nodrošinātu būvniecības kvalitāti, tai skaitā, pārskatot valsts un pašvaldību iepirkumu kritērijus, kas liek izvēlēties zemākās cenas piedāvājumu. Otrajā gadā pēc traģēdijas secināts, ka divus gadus pēc Zolitūdes traģēdijas izpildīti 6 no 21 uzdevuma. Pēdējā gada laikā pilnībā pabeigts darbs vienīgi pie diviem uzdevumiem – uzlabotas sabiedrības līdzdalības iespējas būvniecībā, kā arī uzlabota kvalifikācijas kontrole būvniecības speciālistiem. Trešajā un ceturtajā gadā PROVIDUS eksperti un pieaicinātie eksperti norādīja, ka kopš lielveikala Maxima sagraušanas notikušas apjomīgas pārmaiņas

būvniecības, sabiedriskās drošības un civilās aizsardzības jomās, aug būvniecības projektos iesaistīto pušu izpratne par atbildību. Ekonomikas ministrija izstrādājusi Latvijas Būvniecības nozares attīstības stratēģiju 2017.-2024. gadam, definējot piecus nozares stratēģiskās attīstības mērķus, taču pieņemtais dokuments nekādi nedod atbildes uz jautājumiem, kas norādīti Izmeklēšanas komisijas Gala ziņojumā, piemēram, kā būtu jāsadala atbildības starp visiem būvniecības procesā iesaistītajiem un kā būtu jāuzrauga visu būvju drošība¹. Saskaņā ar Būvniecības likuma² 24. panta pirmo un otro daļu būvniecības procesa uzraudzībai un informācijas aprītei par būvniecības dalībnieku profesionālās darbības pārkāpumiem ieviesta Būvniecības informācijas sistēma (turpmāk – BIS), kas ietver būvniecības procesam un tā kontrolei nepieciešamo informāciju un dokumentu aprīti starp publiskās pārvaldes, kontroles institūcijām un būvniecības dalībniekiem, kā arī ietver informāciju par būvniecības procesa uzraudzību un informāciju par būvniecības dalībniekiem un to profesionālās darbības pārkāpumiem. Saskaņā ar Būvniecības likuma Pārejas noteikumu 21. punktu ar 2020. gada 1. janvāri būvniecības administratīvais process uzsākams elektroniski BIS. Joprojām ir aktuāls jautājums par atbildības sadali starp būvspeciālistiem. Sagatavots likumprojekts “Grozījumi Būvniecības likumā”, projekts VSS-698, TA-1973 (turpmāk – VSS-698), lai skaidri nošķirtu katra būvniecības procesa dalībnieka atbildību, nosakot katra būvniecības procesa dalībnieka atbildību par konkrētu procesa posmu (atbildības apjoms, par katru jautājumu viens atbildīgais), kā arī gadījumus, kādos būvniecības procesa dokumentācijas kārtošana tiks piemērots “klusēšanas – piekrišanas” princips³. No vienas puses ir ieviesta BIS, lai veicinātu būvniecības procesa uzraudzību un informācijas aprīti par būvniecības dalībnieku profesionālās darbības pārkāpumiem, bet no otras puses jaunā sistēma darbojas formāli un noslogo būvvalžu darbiniekus tā, ka tie nespēj pietiekami detalizēti pārbaudīt projektus un būvniecības procesus uz vietas būvlaukumos, kā arī lielākajā daļā būvvalžu nav nokomplektēta personālsastāva, kas varētu paveikt visus būvvalžu kompetencē esošos pienākumus. Šāda situācija rada drošības apdraudējumu un nedrošas būvniecības iestāšanās risku⁴. Neatkarīgi no problēmām praksē, būvinspektoriem ir noteikti pienākumi un tiesības, veicot būvniecības kontroli. Šie pienākumi un tiesības tiks apskatīti raksta turpinājumā.

Amatpersonas, kuras veic būvdarbu kontroli

Saskaņā ar Būvniecības likuma 18. panta pirmo daļu būvdarbu kontroli veic būvvaldes vai institūcijas, kuras pilda būvvaldes funkcijas, un Būvniecības valsts kontroles biroja (turpmāk – Birojs) būvinspektori, kuri ir ieguvuši patstāvīgās prakses tiesības arhitektūras vai būvniecības jomā un ir reģistrēti būvinspektoru reģistrā. Būvinspektoram ir aizliegts stāties darba tiesiskajās attiecībās ar būvkomersantu un sniegt būvniecības pakalpojumus būvdarbu vadīšanas, būvuzraudzības un būvekspertīzes specialitātēs, izņemot gadījumu, ja būvinspektors likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteiktajā kārtībā ir saņēmis rakstveida atļauju saimnieciskās darbības veikšanai būvniecības pakalpojumu sniegšanai par pirmās grupas būvju būvniecību ārpus savas kontrolējamās administratīvās teritorijas, ja šo būvniecības pakalpojumu sniegšana nerada interešu konfliktu, nav pretrunā ar būvinspektoram saistošām ētikas normām vai nekaitē tiešo pienākumu pildīšanai. Vispārīgo būvnoteikumu^s 133. punktā būvinspektoram ir aizliegts veikt būvdarbu kontroli objektā, kurā būvniecības pakalpojumus sniedz būvkomersants vai piegādes veic komersants, ar kuru būvinspektoram ir vai ir bijušas jebkādas līgumiskās (tai skaitā darba tiesiskās) attiecības pēdējo 24 mēnešu laikā. Būvniecības likuma 12. panta otrā daļa nosaka, ka Būvvaldē pastāvīgi jābūt nodarbinātam vismaz vienam arhitektam un vienam būvinspektoram. Saskaņā ar 8. panta ceturto daļu būvinspektora kompetencē ir veikt būvdarbu kontroli un pārbaudīt būvdarbu uzsākšanas un veikšanas atbilstību normatīvo aktu prasībām un būvprojektam, pārliecināties par būvizstrādājumu atbilstību apliecinošas dokumentācijas esamību būvlaukumā un par vides aizsardzības prasību ievērošanu būvlaukumā un par konstatētajiem trūkumiem informēt Patērētāju tiesību aizsardzības centru vai institūciju, kura veic vides valsts kontroli, kā arī, konstatējot, ka netiek ievēroti darba aizsardzību reglamentējošie normatīvie akti. Par to saskaņā ar Vispārīgo būvnoteikumu 140. punktu būvinspektoram jāinformē Valsts darba inspekcija. Būvniecības likuma 18. panta ceturtais daļas 5. punktā un arī Vispārīgo būvnoteikumu 139.5. apakšpunktā noteikts, ka Būvinspektoram jāpārliecinās, vai tiek veikta autoruzraudzība vai būvuzraudzība gadījumos, kad attiecīgās uzraudzības nepieciešamību nosaka normatīvie akti, un

vai tiek ievērots būvuzraudzības plāns. Pēc būvdarbu uzsākšanas būvinspektors kontrolē būvniecības procesu, apsekojot būvdarbu veikšanas vietu atbilstoši būvuzraudzības plānam⁶ – būvvalde norīko būvinspektoru būvniecības kontrolei objektā un nosaka obligāto būvlaukuma apmeklējuma grafiku. Gadījumos, kad būvei nepieciešama būvuzraudzība, minētais grafiks nosakāms, izvērtējot būvuzraudzības plānā noteiktos galvenos būvdarbu posmus⁷. Saskaņā ar Vispārīgo būvnoteikumu 137. un 139. punktu būvinspektors, veicot būvniecības ieceres realizācijas vietas vai objekta pārbaudi pārlicinās, ka tur nav veikta patvaļīga būvniecība – patvaļīga būvniecība ir būvdarbi, kas uzsākti vai tiek veikti bez būvniecības ieceres dokumentācijas, akceptētas apliecinājuma kartes vai akceptēta paskaidrojuma raksta, bez būvatļaujas vai pirms tam, kad izdarīta atzīme par attiecīgo nosacījumu izpildi, gadījumos, kad attiecīgie lēmumi saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešami, kā arī būvdarbi, kas neatbilst būvprojektam un normatīvo aktu prasībām. Patvaļīga būvniecība saskaņā ar Būvniecības likuma 18. panta otro daļu ir arī būves vai tās daļas ekspluatācija neatbilstoši projektētajam lietošanas veidam vai būvdarbi, kas uzsākti bez attiecīgas projekta dokumentācijas, ja tāda nepieciešama saskaņā ar normatīvajiem aktiem. Papildus iepriekš minētajam, Vispārīgo būvnoteikumu 139.3, 139.6. un 139.7. apakšpunktā noteikts, ka būvinspektoram jāpārlicinās, ka būvlaukumā atrodas būvdarbu veikšanai nepieciešamā dokumentācija un ir spēkā esoša obligātās civiltiesiskās apdrošināšanas polise, būvlaukumā atrodas atbildīgais būvdarbu vadītājs un veic tam noteiktos pienākumus. Būvnoteikumu 134. un 135. punktā noteikts, ka par katru pārbaudi būvinspektors sagatavo atzinumu, kurā norāda būves pārbaudes pamatojumu un konstatētos pārkāpumus, dod norādījumus pārkāpumu novēršanai un norāda to izpildes termiņus. Atzinumu var nesagatavot, ja apsekošanas rezultātā tiek sagatavots cits dokuments, kurā tiek ietverti apsekošanas rezultāti (izziņa par būves neesību u. c.). Būvinspektora kompetence, tiesības un pienākumi noteikti gan Būvniecības likumā, gan Vispārīgajos noteikumos. Vispārīgajos noteikumos dublējas Būvniecības likumā noteiktie būvinspektora amata pienākumi. Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumu 3.2. apakšpunktā noteikts, ka normatīvajā aktā neietver normas, kas dublē augstāka vai tāda paša spēka normatīvā akta tiesību normās ietvertu normatīvo regulējumu⁸. Šajā gadījumā būvinspektoru kompetence, tiesības

un pienākumi jānosaka vienā normatīvajā aktā, lai izvairītos no to dublēšanās un daļējas interpretācijas, jo Vispārīgajos būvnoteikumos tiek dublēts Būvniecības likumā ietvertais regulējums, bet atsevišķas regulējuma normas noteiktas tikai vienā no šiem normatīvajiem aktiem. Lai veiktu pilnvērtīgu būvniecības kontroli, būvvaldēm jāpiemēro un savstarpēji jāsalīdzina abos normatīvajos aktos noteiktais, jo atsevišķas regulējuma normas ir noteiktas tikai vienā no tiem.

Būvinspektoram saskaņā ar Vispārīgo būvnoteikumu 143.2. apakšpunktu ir tiesības apturēt būves ekspluatāciju, ja konstatēta būves patvaļīga ekspluatācija pirms tās pieņemšanas ekspluatācijā, vai ierosināt Birojam vai būvvaldei apturēt būves ekspluatāciju, ja būve vai atsevišķa telpa tiek izmantota neatbilstoši projektētajam lietošanas veidam. Kā arī saskaņā ar 143.3. apakšpunktu būvinspektoram ir tiesības pieprasīt no būvniecības dalībniekiem jebkuru objekta dokumentāciju, tai skaitā būvprojektu, kā arī būvdarbu laikā lūgt atbrīvot telpas, padarot tās pieejamas, atsegt būvju daļas, lai varētu pārbaudīt uzbūvēto konstrukciju, ja konstatētas nedrošuma pazīmes, un apturēt būvdarbus, ja būvlaukumā nav būvdarbu vadītāja. Minētās būvinspektoru tiesības noteiktas tikai Vispārīgajos būvnoteikumos.

Šo noteikumu 139.1., 139.2. apakšpunktā noteikts, ka būvinspektoram ir pienākums apturēt būvdarbus, konstatējot, ka būvdarbu veikšanai nav saņemta būvatļauja vai būvdarbi uzsākti pirms izpildīti būvatļaujas nosacījumi, kā arī tad, ja būvdarbi tiek veikti bez būvvaldē akceptētas apliecinājuma kartes vai paskaidrojuma raksta, vai pirms būvdarbu uzsākšanas nav iesniegti un nav reģistrēti nepieciešamie dokumenti. Būvdarbi jāaptur arī tad, ja būvdarbi notiek ar atkāpēm no būvatļaujas, akceptētās apliecinājuma kartes vai paskaidrojuma raksta nosacījumiem, kā arī neievērojot būvniecību reglamentējošos normatīvos aktus. Abas iepriekš minētās normas var izteikt lakoniskāk, ka būvinspektoram ir pienākums apturēt būvdarbus, ja veicot pārbaudi, tiek konstatēta patvaļīga būvniecība, jo patvaļīgas būvniecības definējums ir noteikts atsevišķi. Šāds regulējums jau ir noteikts Būvniecības likuma 18. panta piektajā daļā, ka, ja būvinspektors konstatē patvaļīgu būvniecību, viņš aptur būvdarbus un sagatavo atzinumu, un 18. panta sestajā daļā, ka, ja būvinspektors konstatē atkāpes no būvvaldei iesniegtā būvprojekta, viņš aptur būvdarbus un sagatavo atzinumu. Arī būvinspektoram noteiktajos pienākumos konstatējama Vispārīgajos būvnoteikumos

un Būvniecības likumā noteiktā regulējuma dublēšanās.

Būvinspektoram atbilstoši noteikumu 139.3. un 141. punktam ir arī pienākums apturēt būvdarbus, ja būvlaukumā neatrodas būvdarbu veikšanai nepieciešamā dokumentācija, tai skaitā būvizstrādājumu atbilstību apliecinājoši dokumenti, savukārt Būvniecības likuma 18. panta 6¹. daļā noteikts, ka konstatējot, ka būvlaukumā neatrodas būvizstrādājumu atbilstību apliecinājoši dokumenti, būvinspektors ir tiesīgs apturēt būvdarbus un sagatavo atzinumu, bet būvvalde var pieņemt lēmumu par atļauju turpināt būvdarbus pēc tam, kad no institūcijas, kas veic būvizstrādājumu tirgus uzraudzību un kontroli, saņemta informācija par trūkumu novēršanu, bet gadījumos, kad būvvalde uzdevusi izvērtēt būvizstrādājuma neatbilstības ietekmi uz būtiskām būvei izvirzītām prasībām, arī izvērtējums. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 15. panta sestajā daļā noteikto, konstatējot pretrunu starp dažāda juridiskā spēka tiesību normām, piemēro to tiesību normu, kurai ir augstāks juridiskais spēks⁹. Jaunajā Vispārīgo būvnoteikumu redakcijas projektā VSS-353¹⁰ (turpmāk – VSS-353) paredzēts noteikt pienākumu būvinspektoram apturēt būvdarbus līdzīgi kā jau noteikts Vispārīgo būvnoteikumu 141. punktā par 139.1. un 139.2. apakšpunktu pārkāpumiem (VSS-353, 150. punktā par 148.1. un 148.2. apakšpunktu pārkāpumiem). Vienlaikus VSS-353 142. punktā tiks noteikts, ka būvinspektoram jāsaņem atzinums trīs darba dienu laikā, ja būvinspektors aptur būvdarbus, kā arī, ja, saņemot no pasūtītāja vai būvdarbu veicēja informāciju, ka trūkumi ir novērsti, būvinspektoram saskaņā ar 143. punktu būs pienākums trīs darba dienu laikā atkārtoti apsekot objektu. Esošajā regulējumā nav noteikta termiņa, kādā būvinspektoram par veikto objekta pārbaudi ir jāsaņem atzinums. Ņemot vērā iepriekš minētās normas, šobrīd būvinspektoram ir pienākums apturēt būvdarbus, ja būvlaukumā neatrodas būvdarbu veikšanai nepieciešamā dokumentācija, bet, ja būvlaukumā neatrodas būvizstrādājumu atbilstību apliecinājoši dokumenti, būvinspektors ir tiesīgs apturēt būvdarbus. Šī pretruna tiks novērsta VSS-353, kā arī tiks noteikts termiņš būvinspektoram trīs darba dienu laikā sagatavot atzinumu, ja būvinspektors aptur būvdarbus. Jaunais regulējums var būtiski ietekmēt būvinspektora darbu, jo būvinspektoram pirms objekta apsekošanas ir jāieplāno apsekot tik objektus, lai pēc tam noteiktajā trīs darba dienu laikā varētu sagatavot atzinumus BIS, kas jau šobrīd palēnina būvvalžu

darbu. Secināms, ka tas var samazināt apsekoto objektu skaitu ilgtermiņā.

Biroja būvinspektoram, izskatot iesniegumus un sūdzības par būtiskiem normatīvo aktu pārkāpumiem būvniecības procesā vai arī gadījumos, kad būve ir radījusi vai var radīt bīstamību vai būtisku kaitējumu personu dzīvībai, veselībai, īpašumam vai videi, ir tiesības apskatīt jebkuru objektu un fiksēt situāciju apskates materiālos, bet, ja apsekojamās būves uzraudzība ir Biroja kompetencē, arī sastādīt atzinumu. Ja attiecīgās būves uzraudzība nav Biroja kompetencē, informāciju un apskates materiālus Birojs nosūta turpmākai rīcībai būvvaldei vai institūcijai, kura pilda būvvaldes funkcijas. Saņemot Biroja sniegto informāciju un materiālus par būves apskati, būvvalde vai cita institūcija veic pasākumus saskaņā ar Būvniecības likuma 18. vai 21. pantā noteikto. Atbilstoši Vispārīgo būvnoteikumu 150.-152., 154. punktam institūcijai, kuras kompetencē ir attiecīgās būves būvniecības vai ekspluatācijas kontrole, ir pienākums piecu darbdienu laikā pēc citas institūcijas būvinspektora apskates dokumentu saņemšanas apsekot attiecīgo būvlaukumu vai būvi. Sadarbības ietvaros būvvaldes būvinspektoram ir tiesības būvdarbu laikā apskatīt arī tādu būvi un būvlaukumu, kura uzraudzība ir Biroja vai citas institūcijas kompetencē, un sniegt par to informāciju turpmākai rīcībai Birojam vai citai institūcijai, kura pilda būvvaldes funkcijas¹¹. Sadarbības ietvaros būvinspektoriem ir tiesības apsekot būvlaukumu vai būvi, kuras uzraudzība ir noteikta citai institūcijai.

Papildus iepriekš minētajam, atbilstoši Ēku būvnoteikumu¹² 158.¹ punktam būvinspektoram ir jākontrolē sezonas ēkas ekspluatācijas un nojaukšanas termiņš. Būvvaldes būvinspektors un būvvaldes arhitekts, ja nepieciešams pieaicinot citu būvvaldes amatpersonu, vai Birojs pieņem ekspluatācijā ēku vai tās daļu. Ēku būvnoteikumu 170. punkts nosaka, ka būvvaldes amatpersonas atteikšanās piedalīties ēkas pieņemšanā nav pamats Birojam nepieņemt ēku ekspluatācijā. Šo noteikumu 190., 214. punktā regulēts, ka pēc pieņemšanas ekspluatācijā būvinspektors kontrolē pieņemšanas ekspluatācijā aktā minēto atlikto būvdarbu pabeigšanu un noteiktajos termiņos – ja ēka vai tās daļa pieņemta ekspluatācijā ziemā, teritorijas apzaļumošanu, piebrauktuvju, ietvju, saimniecības, rotaļu un sporta laukumu seguma virsslāņa uzklāšanu, kā arī fasādes fragmentu apdari var veikt minētajiem darbiem labvēlīgā sezonā, bet tie jāpabeidz līdz attiecīgā gada 1. jūnijam, bet kokus un krūmus stāda tuvākajā

piemērotajā laikā¹³. Savukārt attiecībā uz atliktajiem darbiem pēc ēkas nojaukšanas, ja tā nojaukta ziemā, būvprojektā paredzētos teritorijas labiekārtošanas, apzaļumošanas, piebrauktuvju un ietvju seguma virsslāņa uzklāšanas, un arī koku un krūmu stādīšanas darbus, saskaņā ar 213. punktu jāpabeidz līdz attiecīgā gada 1. jūnijam. Abās viena normatīvā akta normās ir pretruna attiecībā uz laiku, kurā veicama koku un krūmu stādīšana, 187. punktā noteikts, ka kokus un krūmus var stādīt tuvākajā piemērotajā laikā, bet 213. punktā, ka ēkas nojaukšanas gadījumā šie darbi jāpabeidz līdz attiecīgā gada 1. jūnijam. APL 15. panta desmitajā daļā noteikts, ka izlemjot, kurai no vienāda juridiskā spēka tiesību normām dodama priekšroka, jāņem vērā arī to objektīvais nozīmīgums kopējā kontekstā, ko veido šīs tiesību normas, un priekšroka dodama tai tiesību normai, kura regulē demokrātiskai sabiedrībai un valsts iekārtai būtiski svarīgu jautājumu, ņemot vērā to, ka koku un krūmu stādīšanai ir būtisks piemērots laiks, šo darbu pabeigšanai nav nosakāms noteikts termiņš un abos gadījumos būtu piemērojams Ēku būvnoteikumu 187. punkts. Secināms, ka normatīvajos aktos, kuri reglamentē būvinspektora kompetenci, noteiktos pienākumus un tiesības ir pretrunas gan starp dažāda juridiskā spēka tiesību normām, gan pretrunas ir vienā normā.

Lēmumi būvniecības procesā

Lēmums par būvdarbu apturēšanu, kas ietverts būvinspektora atzinumā, lēmums par būvdarbu pārtraukšanu vai par būvatļaujas atcelšanu, tās atzīšanu par spēku zaudējušu, izpildāms nekavējoties. Šo lēmumu apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur to darbību. Ja netiek pildīts lēmums par būvdarbu apturēšanu, saskaņā ar Būvniecības likuma 18. panta vienpadsmito daļu tā pieņemējs var nodrošināt lēmuma izpildi, piemērojot aizvietotājizpildi (arī nosakot aizliegumus attiecībā uz objektu vai teritoriju, kurā tas atrodas) un citus APL noteiktos piespiedu izpildes līdzekļus, kā arī lemt par būvatļaujas atcelšanu un iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu. Lēmumu izpildīt piespiedu kārtā var ar aizvietotājizpildes, piespiedu naudas vai tiešā spēka palīdzību. APL 368. pantā noteikts, ka izpildiestāde, pamatojoties uz ārējo normatīvo aktu un ņemot vērā lietderības apsvērumus, izvēlas piespiedu izpildes līdzekļus un var tos mainīt līdz sasniedz rezultātu. Pēc tam, kad būvinspektors ir konstatējis patvaļīgu būvniecību, apturējis būvdarbus un sagatavojis atzinumu,

iestāde pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, ja konkrētā objekta būvniecību attiecīgajā teritorijā nepieļauj normatīvie akti, vai būvdarbi uzsākti pirms atzīmes izdarīšanas par projektēšanas nosacījumu izpildi – neatkarīgi no apstākļiem, kādēļ attiecīgā darbība nav tikusi veikta;

2) par atļauju veikt būvniecību pēc būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasību izpildes, bet gadījumos, ja patvaļīgas būvniecības rezultātā nodarīts kaitējums videi, – arī pēc tā novēršanas. Ja lēmums par atļauju veikt būvniecību būvvaldes noteiktajā termiņā netiek izpildīts, būvvalde saskaņā ar Būvniecības likuma 18. panta piekto daļu var lemt par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu. 7¹. daļa piemērojama, ja būves īpašnieks nepilda pieņemto lēmumu, bet lēmums piespiedu kārtā izpildāms, ja kopš tā spēkā stāšanās pagājuši ne vairāk kā pieci gadi, termiņu skaitot saskaņā ar APL noteikto. Administratīvais akts, izņemot APL 360.¹ panta otrajā daļā noteiktos gadījumus, nav izpildāms, ja no tā labprātīgas izpildes termiņa beigām pagājuši vairāk nekā pieci gadi. Saskaņā ar panta pirmo daļu noilguma termiņā neieskaita laiku, kad administratīvā akta adresātam nav deklarētās dzīvesvietas vai dzīvesvieta ir reģistrēta ārpus Latvijas, taču šādā gadījumā administratīvais akts nav izpildāms, ja no tā labprātīgas izpildes termiņa beigām pagājuši vairāk nekā seši gadi. Administratīvajam aktam, kas uzliek adresātam pienākumu samaksāt noteiktu naudas summu, izpildes noilgums iestājas: likumā noteiktajā termiņā, ja piespiedu izpildi veic iestāde, kas administratīvo aktu izdevusi, vai atbilstoši Civilprocesa likumā noteiktajam, ja izpildrīkojums ar pienākumu adresātam samaksāt noteiktu naudas summu piespiedu izpildei tiek nodots zvērinātam tiesu izpildītājam viena gada laikā no administratīvā akta labprātīgas izpildes termiņa beigām vai no brīža, kad administratīvā akta izpilde saskaņā ar likumu, uz kura pamata administratīvais akts izdots, piekrīt tiesu izpildītājam. Civilprocesa likumā noteikts, ka noilguma termiņš tiek pārtraukts, iesniedzot izpildu dokumentu izpildei, kā arī ar daļēju labprātīgu nolēmuma izpildi. Pēc pārtraukuma termiņa tecējums sākas no jauna, neieskaitot pirms tam notecējušo laiku. Saskaņā ar Civilprocesa likuma¹⁴ 547. pantu, ja pēc izpildu dokumenta nav izdarīta pilnīga piedziņa, un tas izsniegts atpakaļ piedzinējam, jaunu termiņu dokumenta iesniegšanai skaita no dienas, kad tas izsniegts piedzinējam. Lēmuma piespiedu izpilde jāuzsāk piecu gadu laikā

kopš tā spēkā stāšanās, ar ko noilguma termiņa tecējums sākas no jauna, līdz ar to lēmuma piespiedu izpildei nav noteikts maksimālais piespiedu izpildes termiņš, kamēr neiestājas noilgums kopš lēmuma spēkā stāšanās vai pēc izpildu dokumenta izsniegšanas piedzinējam.

Kā noteikts Vispārīgo būvnoteikumu 143.1. apakšpunktā, būvinspektoram ir tiesības apsekot objektu vai ekspluatācijā pieņemtu būvi, lai konstatētu iespējamu patvaļīgu būvniecību vai būves ekspluatāciju neatbilstoši tās lietošanas veidam. Saskaņā ar Būvniecības likuma 21. panta piekto daļu, apsekojot būves un atsevišķas telpas, lai kontrolētu ekspluatācijas atbilstību normatīvajiem aktiem, tai skaitā patvaļīgas būvniecības esamību un būves drošumu, būvinspektoram jāuzrāda darba apliecība un augstākas amatpersonas pilnvarojums. Ja fiziskās un juridiskās personas nenodrošina būvinspektoram tiesības apskatīt un pārbaudīt būvi un būvlaukumu būvdarbu laikā vai apskatīt un pārbaudīt būves, atsevišķas telpas, būvlaukumā un būvēs būvinspektors var iekļūt, izmantojot aizvietotājizpildi un fizisku spēku saskaņā ar rajona (pilsētas) tiesas tiesneša lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz būvvaldes, Biroja vai citas institūcijas pieteikumu un tam pievienotajiem materiāliem. Būvēs un telpās iekļūt, lietojot fizisku spēku, var likumā noteiktajā kārtībā. Būvniecības likuma 18. panta trešajā daļā un 21. panta piektajā daļa teikts, ka fiziskās un juridiskās personas, kuras kavē būvinspektora tiesību īstenošanu, saucamas pie likumā noteiktās atbildības. Kontrolējot ekspluatācijā pieņemtas būves drošumu, būvinspektors veic vispārīgu vizuālo apskati, novērtē redzamos bojājumus un apskates rezultātus fiksē atzinumā. Būvniecības likuma 21. panta sestajā daļā un Vispārīgo būvnoteikumu 144. punktā noteikts, ka apskates rezultāti var būt par pamatu būves, tās daļas vai iebūvēto būvizstrādājumu detalizētai tehniskajai izpētei. Iepriekš minētās normas savstarpēji dublējas, Būvniecības likuma 18.panta trešo daļu un 21. panta piekto daļu var izteikt vienā normā, bet Vispārīgo būvnoteikumu 144. punkts dublē Būvniecības likuma 21. panta sesto daļu.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 21. panta septīto daļu un Vispārīgo būvnoteikumu 145. punktu būvju ekspluatācijas uzraudzības ietvaros būvvalde vai Birojs, ņemot vērā atzinumā konstatēto, atbilstoši kompetencei var pieņemt lēmumus:

- 1) uzdot veikt būves, tās daļas vai iebūvēto būvizstrādājumu tehnisko izpēti, iesniedzot būves tehniskās apsekošanas atzinumu;

- 2) uzdot novērst konstatēto bīstamību, informējot par to pašvaldību;
- 3) ja konstatēta būves bīstamība, – aizliegt tās ekspluatāciju līdz bīstamības novēršanai;
- 4) ja būve vai atsevišķa telpa tiek izmantota neatbilstoši projektētajam lietošanas veidam, aizliegt būves vai atsevišķas telpas ekspluatāciju un uzdot atjaunot iepriekšējo stāvokli. Arī šīs normas ir gan Būvniecības likumā, gan Vispārīgajos būvnoteikumos, tikai Vispārīgajos būvnoteikumos ir noteikts, lai veiktu tehnisko izpēti, jāsniedz būves tehniskās apsekošanas atzinums.

Savukārt lēmumu par pilnīgi vai daļēji sagruvušas būves, vai būves, kas nonākusi tādā tehniskajā stāvoklī, ka ir bīstama vai bojā ainavu, sakārtošanu vai nojaukšanu pieņem pašvaldība. Saskaņā ar šā likuma 21. panta devīto daļu, lēmuma izpildi nodrošina APL noteiktajā kārtībā. Būvniecības likuma 21. panta septītajā un devītajā daļā minētie lēmumi (izņemot lēmumu attiecībā uz būvi, kas bojā ainavu) izpildāmi nekavējoties, un šo lēmumu apstrīdēšana un pārsūdzēšana neaptur to darbību. Saskaņā ar šā likuma 21. panta desmito daļu, ja lēmums netiek pildīts, iestāde var nodrošināt tā izpildi, piemērojot aizvietotājizpildi un citus APL noteiktos piespiedu izpildes līdzekļus. Vispārīgo būvnoteikumu 1.7. apakšpunktā noteikti principi un dokumenti, uz kuru pamata pieņemams lēmums par tādas būves sakārtošanu vai nojaukšanu, kura ir pilnīgi vai daļēji sagruvusi, bīstama vai bojā ainavu¹⁵. Būvniecības likumā noteikta kompetence minētā lēmuma pieņemšanai pašvaldībai, Vispārīgajos būvnoteikumos noteikti principi, dokumenti un kārtība šā lēmuma pieņemšanai.

Būvniecības likuma 21. panta astotajā daļā noteikts, ka papildus minētajiem lēmumiem, pamatojoties uz būvinspektora atzinumu, tiek pieņemts lēmums par administratīvo sodu. Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 231.² pantu, pašvaldību būvvaldes izskata LAPK 152., 152.⁴ un 152.⁶ pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas. Izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas un uzlikt naudas sodu līdz divsimt astoņdesmit eiro pašvaldību būvvalžu vārdā ir tiesīgi pašvaldību būvvalžu būvinspektori. Amatspersonas par to kompetences ietvaros izskatāmajiem pārkāpumiem sastāda protokolu¹⁶. 152., 152.⁶ pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas saskaņā ar

LAPK 210. pantu izskata arī pašvaldību administratīvās komisijas. No 01.01.2020., kad stāsies spēkā Administratīvās atbildības likums¹⁷, Būvniecības likumu paredzēts papildināt ar normām par administratīvo atbildību būvniecībā, nosakot, ka administratīvā pārkāpuma procesu par Būvniecības likuma 25., 26., 27. un 28. pantā, 29. panta ceturtajā daļā un 30. pantā minētajiem pārkāpumiem līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai veiks būvvalde, bet administratīvā pārkāpuma lietu izskatīs pašvaldības administratīvā komisija vai būvvalde¹⁸. Būvvaldes varēs izskatīt Būvniecības likumā minēto pārkāpumu lietas un uzlikt naudas sodu bez LAPK 231.²pantā noteiktā ierobežojuma.

Likumprojektā “Grozījumi Būvniecības likumā” VSS-698 (turpmāk – VSS-698) bija paredzēts noteikt, ka būvvalde vai institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas, var pilnvarot tās būvinspektoru pieņemt Būvniecības likuma 18. un 21. pantā noteiktus lēmumus, kā rezultātā būvinspektors pieņemtu lēmumus patvaļīgās būvniecības lietās un būvju ekspluatācijas uzraudzības ietvaros, palielinot būvinspektoru atbildību veikt būvniecības kontroles funkcijas būvvalžu vārdā. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs par VSS-698 2018. gada 31. jūlija atzinumā Nr. 1/4657 izsaka iebildumus, ka iespējamais kaitējums sabiedrības interesēm (t. sk. cilvēku dzīvībai un veselībai) vienpersoniska lēmuma pieņemšanas gadījumā rada labvēlīgus apstākļus kukuļošanai, un šis risks ir lielāks par administratīvā sloga samazināšanas ieguvumu, un šāda iespēja var radīt korupcijas risku nepienācīgas uzraudzības dēļ (“četrus acu principa” trūkums). Arī apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtība visticamāk netiks izmantota, jo būvniecības procesa dalībnieks (kukuļdevējs) būs apmierināts ar labvēlīgu lēmumu, ko būs pieņēmis būvvaldes būvinspektors (kukuļņēmējs) (...). Šāda likumprojekta redakcija faktiski veicinās noziedzību būvniecības procesā, turklāt, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam ir bijuši vairāki kriminālprocesi un lietas, kurās pie kriminālatbildības ir saukti tieši būvinspektori par koruptīvām darbībām, kas liecina, ka būvinspektora amats ir augstam korupcijas riskam pakļauts amats¹⁹. Administratīvā apgabaltiesa 2018. gada 1. oktobra spriedumā lietā Nr. A420165417, AA43-0652-18/9 norāda, ka visupirms ir paredzēta būvinspektora veikta apskate, kuras rezultātus fiksē atzinumā. Secīgi tālāk, ņemot vērā atzinumā konstatēto, būvvalde var uzdot veikt tehnisko izpēti²⁰. Šāds procesa sadalījums divos posmos, kad

sākotnēji tiek sastādīts atzinums jeb faktu fiksēšanas protokols, savukārt galīgais iestādes lēmums tiek pieņemts vēlāk, izvērtējot atzinumā konstatētos apstākļus kopsakarā ar citu procesā iespējami noskaidrojamu un apsveramu informāciju, likumos tiek noteikts ar mērķi, lai galīgais lēmums tiktu sagatavots maksimāli kvalitatīvi. Šādu divpakāpju procesu likumdevējs izvēlas gadījumos, kuros lēmuma pieņemšanā ir jāizdara padziļināti lietderības apsvērumi, turklāt procesā tiek skartas būtiskas personas vai sabiedrības intereses. Tipisks šāds gadījums ir Būvniecības likuma 21. pantā regulētais būvju ekspluatācijas uzraudzības process, kurā būvvalde saskaņā ar panta septīto daļu var pieņemt virkni personas tiesības būtiski ierobežojošu un vienlaikus sabiedrības drošības intereses skarošu lēmumu: bez lēmuma par būves tehniskās izpētes veikšanu arī lēmumu uzdot novērst konstatēto būves bīstamību un lēmumu aizliegt bīstamas vai neatbilstoši ekspluatētas būves ekspluatāciju. Tāpat Būvniecības likuma 18. pantā, regulējot būvniecības procesa uzraudzību, likumdevējs ir nepārprotami noteicis, kādus lēmumus būvinspektors var ietvert atzinumā par būves pārbaudi un kādus lēmumus būvvalde var pieņemt secīgi tālāk procesā uz būvinspektora atzinuma pamata. Skatot sistēmiski Būvniecības likuma 18. panta un 21. panta regulējumu par būvinspektora un būvvaldes kompetences sadalījumu, nav iespējams izdarīt citu secinājumu, kā vien to, ka patvaļīgas būvniecības vai neatbilstošas ekspluatācijas fakta konstatēšanu un galīgā lēmuma pieņemšanu par rīcību konstatēto neatbilstību sakarā likumdevējs ir paredzējis kā divas vienu otrai sekojošas procesa stadijas. Atsevišķas otrās stadijas jēga ir tāda, ka pēc iepazīšanās ar būvinspektora atzinumu, bet pirms galīgā lēmuma pieņemšanas procesa dalībnieki vēl var izteikt papildu apsvērumus par to, kāds varētu būt lietderīgākais un pamatotākais galīgais lēmums. Tāpat iestādei ir papildu laiks vispusīgi apdomāt galīgo risinājumu un rūpīgi izdarīt lietderības apsvērumus. Tā kā regulējuma jēga ir nodrošināt kvalitatīvu un vispusīgu lēmumu, iestādei nav atzīstama iespēja no divpakāpju regulējuma atteikties un deleģēt būvinspektoram jau atzinumā izlemt Būvniecības likuma 18. panta piektajā daļā un 21. panta septītajā daļā minētos jautājumus²¹. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2016. gada 19. jūlija lēmumā lietā Nr.6-700061-16/19 SKA-1056/2016, norādīts, ka konstatējot neatbilstības, atbilstoši Būvniecības likuma 21. panta sestajai daļai

būvinspektoram ir tiesības sastādīt atzinumu, savukārt būvvalde var pieņemt kādu no šā panta septītajā daļā minētajiem lēmumiem vai atbilstoši šā panta astotajai daļai piemērot administratīvo sodu. Līdzīgs regulējums attiecībā uz patvaļīgu būvniecību ietverts arī Būvniecības likuma 18. pantā. Tādējādi būvinspektora atzinums ir starplēmums, savukārt galīgo lēmumu administratīvajā lietā vai administratīvo pārkāpumu lietā pieņem būvvalde, kas attiecīgi ir apstrīdams un pārsūdzams. Līdz ar to būvinspektora atzinums nav administratīvais akts²². Nav atbalstāma būvinspektoru atbildības palielināšana veikt būvniecības kontroles funkcijas būvvalžu vārdā. Būvinspektors konstatē patvaļīgas būvniecības vai neatbilstošas ekspluatācijas faktu, bet iestāde vispusīgi apdomā galīgo risinājumu, rūpīgi izdara lietderības apsvērumus un pieņem lēmumu.

Secinājumi

Būvinspektora kompetenci, pienākumus un tiesības reglamentējošajos normatīvajos aktos ir pretrunas gan starp dažāda juridiskā spēka tiesību normām, gan pretrunas normu ietvaros. Lai veiktu pilnvērtīgu būvniecības kontroli, būvvaldēm jāpiemēro un savstarpēji jāsalīdzina abos normatīvajos aktos noteiktais, jo atsevišķas regulējuma normas ir noteiktas tikai vienā normatīvajā aktā. Būvinspektoru kompetence, tiesības un pienākumi jānosaka vienā normatīvajā aktā, lai izvairītos no to dublēšanās un daļējas interpretācijas, jo Vispārīgajos būvnoteikumos tiek dublēts Būvniecības likumā ietvertais regulējums, bet atsevišķas regulējuma normas noteiktas tikai vienā no šiem normatīvajiem aktiem.

Būvinspektoram noteikto pienākumu apturēt būvdarbus var izteikt lakoniskāk, proti, būvinspektoram ir pienākums apturēt būvdarbus, ja pārbaudes laikā konstatēta patvaļīga būvniecība.

Būvinspektoram noteiktais trīs darba dienu termiņš atzinuma sagatavošanai, ja būvinspektors aptur būvdarbus, var būtiski ietekmēt būvinspektora darbu, jo būvinspektoram pirms objektu apsekošanas vajadzēs ielānot apsekot tik objektus, lai pēc tam noteiktajā trīs darba dienu laikā varētu sagatavot atzinumus BIS, kas jau šobrīd palēnina būvvalžu darbu. Secināms, ka tas var samazināt apsekoto objektu skaitu ilgtermiņā.

Nav atbalstāma būvinspektoru atbildības palielināšana, uzdodot veikt būvniecības kontroles funkcijas būvvalžu vārdā, jo

būvinspektors konstatē patvaļīgas būvniecības vai neatbilstošas ekspluatācijas faktu, bet lēmumu pieņem iestāde.

Atsauces

- ¹ Frīdenberga A. (2019). Pieci gadi pēc Zolitūdes traģēdijas – ko esam iemācījušies? 07.01.2019. Iegūts 14.11.2019. <http://providus.lv/article/pieci-gadi-pec-zolitudes-tragedijas-ko-esam-iemacijusies>
- ² Būvniecības likums. Pieņemts 09.07.2013., spēkā no 01.10.2014. Pēdējie grozījumi 14.02.2019. Iegūts 14.11.2019. no <https://likumi.lv/ta/id/258572-buvniecibas-likums>
- ³ Likumprojekta “Grozījumi Būvniecības likumā” anotācija, projekts VSS-698, TA-1973. Iegūts 14.11.2019. <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40460327>
- ⁴ Ziemele I. (2017). Būvniecības likumā reglamentētā atbildība. Žurnāls “Administratīvā un Kriminālā Justīcija” Nr. 2017 4 (81).
- ⁵ Ministru kabineta noteikumi Nr. 500 “Vispārīgie būvnoteikumi”. Pieņemti 19.08.2014., spēkā no 01.10.2014. Pēdējie grozījumi 25.09.2018. Iegūts 14.11.2019. <https://likumi.lv/ta/id/269069-visparigie-buvnoteikumi>
- ⁶ Vispārīgo būvnoteikumu 138. punkts.
- ⁷ Būvniecības likuma 12. panta trešās daļas 5.¹ punkts.
- ⁸ Ministru kabineta noteikumi Nr. 108 “Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumi”. Pieņemti 03.02.2009., spēkā no 18.02.2009. Pēdējie grozījumi 02.03.2010. Iegūts 14.11.2019. no <https://likumi.lv/ta/id/187822-normativo-aktu-projektu-sagatavosanas-noteikumi>
- ⁹ Administratīvā procesa likums. Pieņemts 25.10.2001., spēkā no 01.02.2004. Pēdējie grozījumi 02.02.2017. Iegūts 14.11.2019. no <https://likumi.lv/ta/id/55567-administrativa-procesa-likums>
- ¹⁰ Noteikumu projekts “Vispārīgie būvnoteikumi” (2017), projekts VSS-353, noteikumu projekts. Iegūts 14.11.2019. no <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40422235>
- ¹¹ Būvniecības likuma 18. panta pirmā daļa, kā arī Vispārīgo būvnoteikumu 153. punkts.
- ¹² Ministru kabineta noteikumi Nr. 529 “Ēku būvnoteikumi”. Pieņemti 02.09.2014., spēkā no 01.10.2014. Pēdējie grozījumi 02.07.2019. Iegūts 14.11.2019. no <https://likumi.lv/ta/id/269164-eku-buvnoteikumi>
- ¹³ Ēku būvnoteikumu 186., 187. punkts.
- ¹⁴ Civilprocesa likums. Pieņemts 14.10.1998., spēkā no 01.03.1999. Pēdējie grozījumi 28.02.2019. Iegūts 14.11.2019. no <https://likumi.lv/ta/id/50500-civilprocesa-likums>
- ¹⁵ Ministru kabineta noteikumi Nr. 500 “Vispārīgie būvnoteikumi”. Pieņemti 19.08.2014., spēkā no 01.10.2014. Pēdējie grozījumi 25.09.2018. Iegūts 14.11.2019. <https://likumi.lv/ta/id/269069-visparigie-buvnoteikumi>
- ¹⁶ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss. Pieņemts 07.12.1984., spēkā no 01.07.1985., zaudēs spēku 01.01.2020. Pēdējie grozījumi 20.06.2019. Iegūts 14.11.2019. no <https://likumi.lv/ta/id/89648-latvijas-administrativo-parkapumu-kodekss>

- ¹⁷ Administratīvās atbildības likums. Pieņemts 25.10.2018., spēkā no 01.01.2020. Iegūts 14.11.2019. no <https://likumi.lv/ta/id/303007-administrativas-atbildibas-likums>
- ¹⁸ Likumprojekta “Grozījumi Būvniecības likumā” Nr. 197/Lp13. 3. lasījuma 32. panta otrā daļa. Iegūts 14.11.2019. no [https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs13.nsf/e7?SearchView&Query=\(Title\)*b%C5%ABvn*\)&SearchMax=0&SearchOrder=4](https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs13.nsf/e7?SearchView&Query=(Title)*b%C5%ABvn*)&SearchMax=0&SearchOrder=4)
- ¹⁹ Likumprojekta “Grozījumi Būvniecības likumā”, VSS-698, TA-1973 Izziņas par atzinumos sniegtajiem iebildumiem I daļas 7. punkts. Iegūts 14.11.2019. <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40460327>
- ²⁰ Administratīvās apgabaltiesas 01.10.2018. sprieduma lietā Nr.A420165417 AA43-0652-18/9 3.2. punkts. Iegūts 14.11.2019. no <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi>
- ²¹ Administratīvās apgabaltiesas 01.10.2018. sprieduma lietā Nr. A420165417 AA43-0652-18/9 3.3. punkts. Iegūts 14.11.2019. no <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi>
- ²² Latvijas Republikas Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 19.07.2016. lēmuma lietā Nr.6-700061-16/19 SKA-1056/2016 5.1. punkts. Iegūts 14.11.2019. no <http://www.at.gov.lv/lv/judikatura/judikaturas-nolemumu-arhivs/administrativo-lietu-departaments/hronologiska-seciba?year=2016>

Аннотация

С трагедии в Золитуде прошло почти шесть лет, а с вступления в силу новых регламентирующих строительсво нормативных актов прошло более пяти лет, но дефиниция ответственности в строительстве до сих пор остается значительным вопросом. Чтобы контролировать процесс строительства, необходим надзор за строительным процессом.

Целью работы является обобщение настоящего процесса контроля за строительством, а также рассмотрение разработанных и выяснение необходимых поправок.

В работе использованы методы исторического, телеологического исследования при рассмотрении нормативов и планирующихся поправок в рассмотренных нормативных актах, метод систематической конденсации смысла, анализ и сравнительный анализ при исследовании, анализе и обобщении публикаций и юдикатуры по рассмотренным вопросам и регламентированному в нормативных актах контролю за строительством и его запланированным или необходимым поправкам.

Основное заключение состоит в том, что нормы надзора

за строительным процессом необходимо изложить в одном нормативном акте, чтобы избежать их дублирования и частичной интерпретации, так как в нормативных актах имеются противоречия между правовыми нормами различной юридической силы, а также в одной правовой норме.